

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Overzicht formatie handhaven openbare ruimte

DATUM
5 november 2021
Verz.: 05-11-2021

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
SEJ (Simone) Coumans

TELEFOONNUMMER
043 350 5589

ONZE REFERENTIE
2021.31604

E-MAILADRES
Simone.Coumans@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Met deze brief geef ik invulling aan de toezegging u nader te informeren over de financiering van de handhaving in de openbare ruimte in relatie tot prioriteringsmogelijkheden van de verschillende taken. Ook de toezeggingen die ik heb gedaan tijdens de raadsbespreking van 19 oktober en 3 november j.l. komen aan bod. Naast een uitgebreide toelichting per brief, treft u in de bijlage een overzicht waarin per handhaaftaak is aangegeven waaruit deze bestaat, hoe deze gefinancierd wordt, hoeveel fte per taak gepland zijn en met welke begrotingsprogramma's er een link is.

Intensivering van handhaven

Afgelopen periode heeft u meermaals gesignaleerd dat er in de stad behoefte is aan meer handhaving. Ook ik zie dit en ontvang signalen van toenemende overlast. Het is belangrijk dat we hier als stad op anticiperen. Zoals u weet wordt op dit moment in de breedste zin van het woord ingezet op versterking van het team. Hieronder valt ook het optimaal benutten van de reeds beschikbare formatieruimte. Afgelopen periode is er om meerdere redenen ruimte ontstaan binnen de bestaande formatie. Per 1 januari 2022 wordt deze opgevuld met in ieder geval 5 nieuwe handhavers. Dit zorgt voor meer robuustheid van het team en mogelijkheden om op onderdelen meer inzet te plegen.

Graag bespreek ik tijdens de domeinvergadering Algemene Zaken van 14 december met u waar komend jaar de focus van handhaven op zou moeten komen te liggen. Aan de hand van een evaluatie op hoofdlijnen en daaruit vloeiende aanbevelingen kunnen we afwegen of de aanstaande aanvulling van de capaciteit voldoende is om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte aan toezicht en handhaving. Waarbij het van belang is dat we ons realiseren dat handhaven één van de instrumenten is om beoogde doelen te bereiken. Vaak is een combinatie van instrumenten het meest effectief. Handhaven is dan het sluitstuk van de aanpak. Naast dit gesprek op inhoud, staat tijdens de domeinvergadering ook de vraag op de agenda hoe we samen invulling kunnen geven aan uw wens om structureel meer grip te krijgen op de prioritering en effectiviteit van de handhaving in de openbare ruimte. De conclusies van onze bespreking krijgen vervolgens een plek in een geactualiseerd uitvoeringsprogramma. De raadsbehandeling hiervan staat gepland in het eerste kwartaal 2022.

Zoals eerder toegezegd en ter voorbereiding op deze bespreking treft u hieronder meer feitelijke informatie aan over de financiering, bezetting en geplande inzet van handhaven.

DATUM
5 november 2021

Algemene toelichting

Op dit moment hebben we structureel 51,27 fte formatieruimte voor de inzet van handhavers/ BOA's in de openbare ruimte. De formatiekosten voor deze fte's worden gefinancierd uit de volgende drie programma's:

Programma 1: Veiligheid: €1.324.000/ 21,39 fte

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat: €1.199.000/ 20,36 fte

Programma 7: Volksgezondheid en milieu: €611.000/ 9,52 fte

Daarboven zijn in het kader van het Actieplan Fietsparkeren incidentele middelen beschikbaar tot eind 2022 voor twee fte fietshandhavers.

De formatiekosten bestaan uit de loonkosten, de onregelmatigheidstoeslag en het OPK-budget (overige personeelskosten denk aan opleidingen, arbokosten etc). De overheadkosten voor onder andere huisvesting en ICT vallen onder programma 0: bestuur en ondersteuning. Op deze kosten ga ik in deze brief niet nader in.

1 fte staat gelijk aan 1806 bruto uren. Trekken we hier verlof, uren voor opleiding, werkoverleg, personeelsgesprekken etc. en een gemiddeld percentage ziekteverzuim (7%) vanaf dan houden we 1200 productieve uren per fte over. In onze capaciteitsplanning werken we met dit aantal. Deze netto uren zijn beschikbaar voor het uitvoeren van de handhavingstaken. Dat betreffen stratauren, maar ook overleguren met burgers, partners en interne collega's én uren voor administratief werk zoals het voorbereiden van bestuursrechtelijke besluiten en het opstellen van pv's.

Handhaven in relatie tot de verschillende begrotingsprogramma's

Handhaven in algemene zin valt onder Programma 1 van de begroting. Handhaving heeft echter met meer begrotingsprogramma's een relatie dan alleen programma 1. Reden is dat handhaven één van de instrumenten is die de gemeente inzet voor het realiseren van beleidsdoelen. Ervaring leert dat de effectiviteit van toezicht en handhaven aanzienlijk vergroot als het in combinatie met andere maatregelen wordt ingezet. Het structureel realiseren van doelstellingen lukt pas als regelgeving op orde is, de regels en verwachtingen bekend zijn en begrepen worden, er voldoende voorzieningen of alternatieven zijn, toezicht wordt gehouden én handhavend wordt opgetreden wanneer nodig. Een concreet voorbeeld hiervan is dat de inzet van handhaven een bijdrage levert aan het beschikbaar houden van fietsenstallingen in de binnenstad, waarmee een deel van de overlast van verkeerd gestalde fietsen eveneens wordt voorkomen. Deze doelstelling realiseren we door de actualisatie van uitvoeringsregels van de APV, de bewustwordingscampagne #posifiets, het uitbreiden van stallingsmogelijkheden én de inzet van toezicht en handhaving.

Deze directe relatie met beleidsdoelen van onze gemeente is de reden dat handhaven niet alleen onder programma 1 valt, maar ook relaties heeft met andere programma's. Bij alle taken ligt er een inhoudelijke relatie met het programma waaronder de regels en het beleid vallen. Een deel van de taken valt beleidsmatig onder programma 1, maar een ander deel niet. Denk bijvoorbeeld aan horeca dat (ook) valt onder programma 3: Economie. Voor de handhavingstaken op het gebied van parkeren, fietsen en afval is er niet alleen een beleidsmatige relatie met respectievelijk de programma's 2 en 7, maar ook een financiële. Dit licht ik hieronder nader toe.

Parkeren

De inzet voor parkeerhandhaving wordt gefinancierd uit de parkeerbegroting. De inkomsten binnen deze begroting zijn voor een groot deel afkomstig uit de inkomsten van het straatparkeren en naheffingsaanslagen.

DATUM
5 november 2021

Afval

De inzet van handhaven in het kader van afval worden direct gefinancierd uit de afvalstoffenheffing.

Fietsen

De tijdelijke extra inzet in het kader van fietsparkeren wordt gefinancierd uit mobiliteitsmiddelen. Deze incidentele middelen zijn gekoppeld aan de looptijd en uitvoering van het Actieprogramma fietsparkeren.

Herprioritering van taken in relatie tot de financiering

Het feit dat de financiering van handhaven niet alleen wordt bekostigd uit de algemene middelen maakt het herprioriteren van taken niet zo vanzelfsprekend dan het op het eerste oog lijkt. Het overhevelen van fte's die ingezet worden voor parkeren en afval naar andere taken leidt namelijk direct tot een financieringstekort.

Parkeerbegroting

Ervaring leert dat er een directe relatie bestaat tussen de inzet van parkeerhandhaving en de betalingsbereidheid. Concreet betekent dit dat minder handhaven leidt tot een lagere betalingsbereidheid en dus minder inkomsten uit straatparkeren. Daarnaast betekent minder handhaven ook dat er minder naheffingsaanslagen worden opgelegd.

Kiezen we ervoor om de inzet voor parkeerhandhaven te verminderen dan dalen de parkeerinkomsten met als direct gevolg minder beschikbare middelen om handhavingscapaciteit uit te financieren. Fte's die nu gekoppeld zijn aan parkeerhandhaven kunnen dus alleen ingezet worden voor een andere taak als er een alternatieve financiering wordt gevonden. Naast het feit dat de gestelde beleidsdoelstellingen op het gebied van parkeren minder goed/snel kunnen worden bereikt.

Afvalbegroting

Wettelijk mag de afvalstoffenheffing maximaal kostendekkend zijn. De handhaafuren voor afval worden in onze gemeente geheel gefinancierd door de afvalstoffenheffing. Als we ervoor kiezen de inzet op afvaltaken te verminderen dan betekent dit dat de verminderde inzet verrekend moet worden in de afvalstoffenheffing. Een verlaging van deze heffing dus. Hiermee valt de financieringsbron voor de betreffende handhaafuren weg. Dit maakt het verschuiven van uren op afvaltaken naar andere taken alleen mogelijk als er alternatieve financiering wordt gevonden.

Overige taken

Voor de overige taken geldt dat er wel onderling geschoven kan worden zonder dat dit leidt tot een tekort aan inkomsten. Uiteraard is het wel zo dat herprioritering kan leiden tot het minder of niet behalen van gestelde doelen en resultaatafspraken die deels vallen onder de verantwoordelijkheid van collega-portefeuillehouders. De bijlage laat in een overzicht zien welke taken handhaven openbare ruimte uitvoert, hoe de huidige verdeling van uren uit ziet en waarvoor deze in algemene zin worden ingezet.

Uitbreiding fte's in avonduren

In reactie op de motie 'Handhavingscapaciteit met minimaal 2 fte uitbreiden' gaf ik aan dat dit feitelijk betekent dat er 87,5 avond extra toezicht kan zijn. Zoals toegezegd ontvangt u de bijbehorende berekening. Bij het uitbreiden van de roostertijden naar bijvoorbeeld 2 uur 's nachts moet ermee rekening worden gehouden dat vanuit veiligheidsoogpunt minimaal vier medewerkers in de avonden dienst draaien. Een dienst bestaat uit 8 uren. 2 extra fte betekenen 2400 extra inzetbare uren. Op 1

DATUM
5 november 2021

dienst zijn 4 keer 8 uren nodig (=32 uur). Dit betekent dat met 2400 extra uren 75 extra avond- en nachtdiensten (2400/ 32) mogelijk zijn. Eerder sprak ik van 87,5 avonden. De berekening die hiertoe had geleid was per abuis gebaseerd op 1400 beschikbare netto uren per fte.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim van het team handhaven openbare ruimte betreft per 1 november 2021 18,65 %. Feitelijk zijn dit 11 fte. Bij 2 fte heeft dit deels een werk gerelateerde oorzaak. Als organisatie bieden we in goed overleg met de arbodienst en de betreffende medewerker zo optimaal mogelijk ondersteuning aan het herstelproces. Waar het echter gaat om het herstel van medische aandoeningen ligt de mate en het tempo van herstel uiteraard niet in onze macht.

Informatie over onderzoek werksituatie handhaven

Zoals toegezegd door wethouder Bastiaens tijdens de domeinvergadering Algemene Zaken ontvangt u bij separate raadsinformatiebrief nog aanvullende informatie over het onderzoek dat eerder dit jaar is uitgevoerd door een extern bureau naar de werksituatie binnen het team Handhaven Openbare Ruimte en het verbetertraject dat in dat kader in gang is gezet.

Ik vertrouw erop u met deze brief voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Graag praat ik op 14 december verder met u over de uitvoering van handhaven in de openbare ruimte.

Hoogachtend,

J.M. Penn-te Strake
Burgemeester

Raadsinformatiebrief

Bijlage 1, behorende bij RIB Overzicht formatie handhaven openbare ruimte 5 november 2021

Taakveld	Begrotingsprogramma & Beleidsrelatie (inclusief portefeuillehouder)	Financieringsbron en flexibiliteit	Geplande inzet in fte en %	Algemene doelstellingen van inzet handhaven en manier van toezicht en handhaven
Afval ✓ Toezicht milieuperrons ✓ Afval-coaching ✓ Verkeerd aanbieden afval ✓ Illegaal aanbieden afval ✓ Hondenbeleid ✓ Geprioriteerde thema's Stadspark, horeca, evenementen en kernwinkelgebied	Financiering en beleidsdoelstellingen: Programma 7/Taakveld 7.3 Afval Verantwoordelijk portefeuillehouder: Wethouder Aarts	Afvalstoffenheffing: Werkzaamheden in het kader van afval worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Wettelijk ligt vast dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. Dit betekent dat als ervoor gekozen wordt minder handhaafcapaciteit in te zetten voor de naleving van 'afvalregels' de afvalstoffenheffing omlaag gaat. Hiermee valt de financiering voor de betreffende fte's dus weg. Deze kunnen daarom niet zonder alternatieve financiering ingezet worden voor andere taken.	9,52 fte	✓ Stimuleren naleving afvalregels; ✓ Voorkomen en aanpakken overlast D.m.v.: Projectmatige controles, behandelen van meldingen, coaching/adviesfunctie ihkv afvalscheiding
Parkeren ✓ Betaald parkeren (fiscale naheffing) ✓ Hinderlijk parkeren (Strafrechtelijk proces verbaal)	Financiering en beleidsdoelstellingen: Programma 2/Taakveld 2.2 Parkeren Verantwoordelijk portefeuillehouder: Wethouder Krabbendam	Parkeerbegroting: De inzet van handhaven wordt gefinancierd uit de parkeerbegroting. De inkomsten binnen deze begroting zijn voor een groot deel afkomstig uit de inkomsten van het straatparkeren en naheffingsaanslagen. De ervaring leert dat minder toezicht en handhaving op de parkeerregels direct leidt tot een lagere betalingsbereidheid en ook tot minder naheffingsaanslagen. Hiermee zijn er dus minder middelen beschikbaar om handhavingscapaciteit uit te financieren. Dit betekent dat bij de keuze om minder inzet te plegen binnen dit taakveld ten gunste van een andere taak er een alternatieve financiering noodzakelijk is.	20,36 fte	✓ Bijdragen leveren aan betalingsbereidheid ✓ Bijdragen leveren aan bereikbaarheid van de stad ✓ Voorkomen en aanpakken van overlast D.m.v.: Reguliere controles, behandeling van meldingen Repressief
Fietshandhaving (extra ihkv Actieplan Fietsparkeren)	Financiering en beleidsdoelstellingen: Programma 2/Taakveld 2.2 Parkeren Verantwoordelijk portefeuillehouder: Wethouder Krabbendam	Projectgelden: Voor fietshandhaven geldt dat er vanuit de uitvoering Actieprogramma fietsparkeren concrete afspraken zijn gemaakt over de inzet van alle betrokken disciplines (o.a. beleid, communicatie, handhaven). Eind 2022 is een evaluatie met de gemeenteraad voorzien waarbij inzichtelijk wordt gemaakt welke inzet nodig is om een bepaald straatbeeld te realiseren.	2,0 fte incidenteel	Het verbeteren van de kwaliteit, kwantiteit, veiligheid en toegankelijkheid van fietsparkeervoorzieningen en –stallingen door het sturen op o.a. het verantwoord omgaan met de beschikbare stallingsruimte. Het daarmee dan ook voorkomen van hinderlijke of onveilige situaties voor andere verkeersdeelnemers. ✓ Het verwijderen van fietswrakken; ✓ De aanpak van gevonden fietsen; ✓ De aanpak van weesfietsen en foutief gestalde fietsen in de binnenstad.
Integraal toezicht en handhaven: Controles in de wijken waarbij meerdere thema's integraal worden opgepakt. Onderstaande lijst staat in willekeurige volgorde ✓ Terrassen ✓ Drugsoverlast ✓ Flexteam ✓ Heling bestrijding (DOR) ✓ Zakkenrollerij	Financiering: Programma 1 Per taak geven we aan onder welk programma de beleidsdoelen waar een bijdrage aan wordt geleverd. Programma 1 Programma 1 Programma 1 Programma 1	Algemene middelen: Inzet vanuit handhaven voor al deze taken wordt gefinancierd vanuit de algemene middelen. Aan deze werkzaamheden zijn nagenoeg geen inkomsten verbonden. Herprioritering is mogelijk binnen het bestaande budget voor deze taken.	21,39 fte (inclusief Actualiteit)	De doelstelling is de leefbaarheid in de gemeente te waarborgen en overlast zoveel mogelijk te beperken. In te zetten middelen zijn divers en beperken zich niet alleen tot repressief optreden. ✓ Zichtbaar en aanspreekbaar zijn voor burgers en bezoekers. ✓ Aanpak en voorkomen van overlast. ✓ Preventieve acties. ✓ Strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving. ✓ Controle op de naleving van de alcoholwetgeving. ✓ Terugdringen van de overlast als gevolg van drugshandel en het bevorderen van de leefbaarheid in dat gebied.

Taakveld	Begrotingsprogramma & Beleidsrelatie (inclusief portefeuillehouder)	Financieringsbron en flexibiliteit	Geplande inzet in fte en %	Algemene doelstellingen van inzet handhaven en manier van toezicht en handhaven
✓ Controle Alcoholwet ✓ 18- (alcohol) controles ✓ Evenementen ✓ Woonboten & woonwagenlocaties ✓ A.P.V. (incl. wildplassen) ✓ Toezicht vergunningen/ontheffingen A.P.V. ✓ Vuurwerk ✓ Leefbare wijkenaanpak ✓ Zwervers ✓ Winkeltijden ✓ Visserijcontroles ✓ Geuroverlast ✓ Uitstallingen ✓ Jongeren (overlast) ✓ Coördinatie topdagen (0,15 fte) ✓ Fietshandhaven (3 fte) ✓ Handhaving milieuzone (0,17 fte) Voor wat betreft de laatste drie aandachtsgebieden zijn er concrete afspraken over inzet en resultaat gemaakt met wethouder Krabbendam. Dit is bij de overige aandachtsgebieden niet op een dusdanig concreet niveau het geval.	Programma 1 Programma 1 en Programma 6 (wethouder Bastiaans) Programma 3 (wethouder Aarts) Programma 8 (wethouder Heijnen) Programma 1 Programma 1 en 8 (wethouder Heijnen) Programma 1 Programma 1 en 6 (wethouder Bastiaans) Programma 1 Programma 3 (wethouder Heijnen) Programma 7 (wethouder Krabbendam) Programma 7 (wethouder Krabbendam) Programma 8 (wethouder Heijnen) Programma 1 en Programma 6 (wethouder Jongen) Programma 2 (wethouder Krabbendam) Programma 2 (wethouder Krabbendam) Programma 7 (wethouder Krabbendam)			✓ Ontmoedigen van het alcoholgebruik onder minderjarigen. ✓ Algemeen toezicht. ✓ Stimuleren van naleefgedrag van regels uit APV en voorwaarden vergunningen. ✓ Bevorderen van de leefbaarheid en stimuleren naleefgedrag ✓ Coördinatie verkeersdoorstroming tijdens topdagen ✓ Repressieve controles milieuzone
Actualiteit: ✓ Onvoorziene Omstandigheden Verkeer regelen ✓ Calamiteiten (bv hoogwater); ✓ Intensivering op thema op basis van actuele problematiek (bijvoorbeeld inzet regisseur stadspark). ✓ Politie assistentie ✓ COVID-19 problematiek ✓ Demonstraties ✓ Bijdrage Veiligheidshuis	<i>Financiering: Programma 1</i> Afhankelijk van wat de actualiteit vraagt wordt inzet gepleegd op de hierboven genoemde taakvelden.	<i>Algemene middelen</i>	Zie integraal toezicht.	Inhoudelijk hangen deze actualiteiten altijd samen met de eerdergenoemde thema's. Afhankelijk van de aard en impact van de actualiteit kan dit ten koste gaan van de reguliere inzet. Sinds maart 2020 ligt er verhoudingsgewijs een sterke focus op deze actuele items.